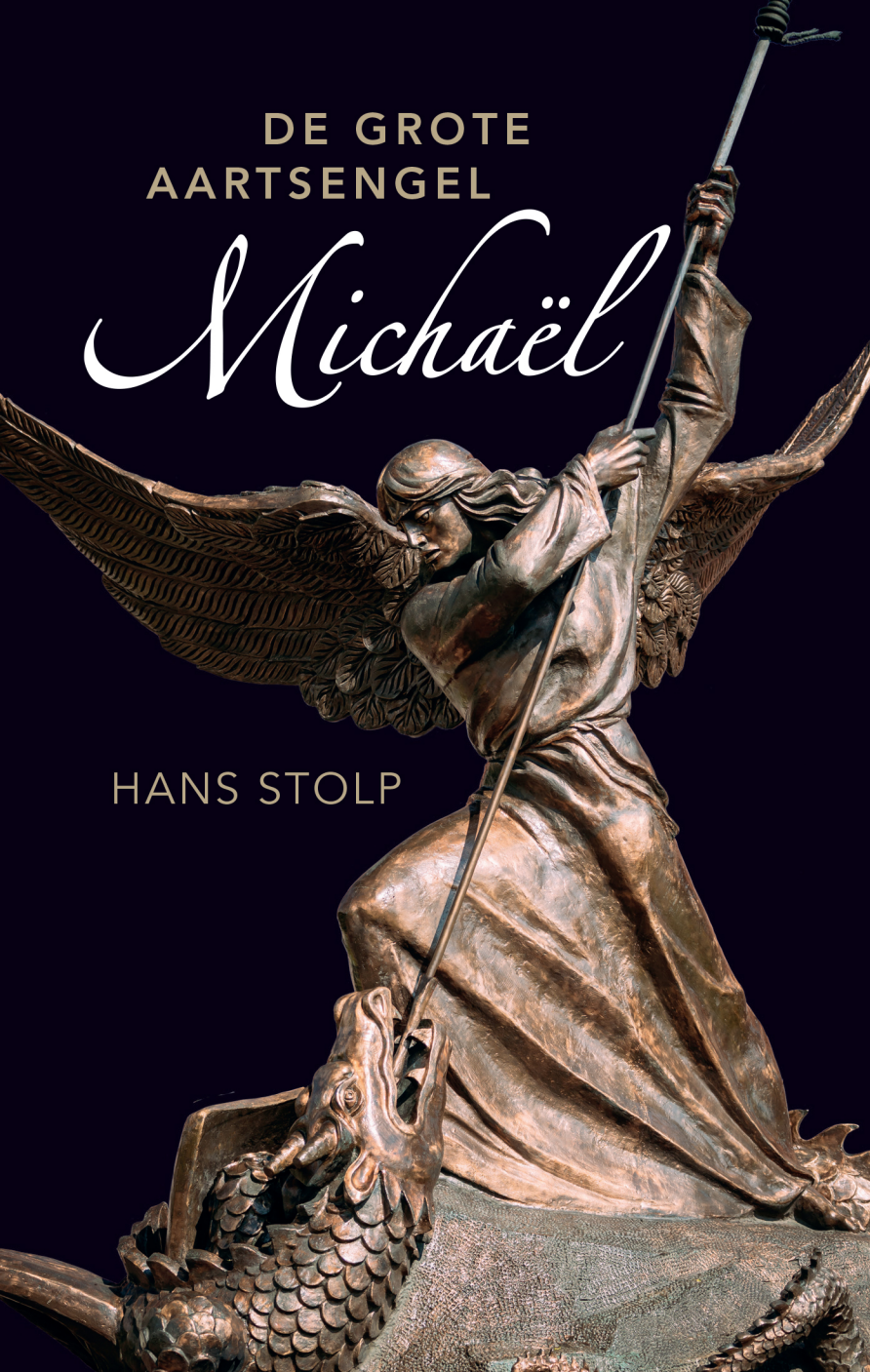

DE GROTE
AARTSENGEL

Michael

HANS STOLP

De grote aartsengel Michaël

Inhoud

Heraut van Michaël 8

Ten geleide 10

1. Hoe Michaël in ons leven werkt 11
2. Sterker dan we zelf beseffen 17
3. De eerste drie lessen van Michaël 25
4. Over vrijheid, liefde en het verlies van onze
ziel 33
5. De vaderlijke liefde van Michaël 43
6. De verschillende impulsen van Michaël 51
7. Het Michaëlfeest als herfstfeest 59
8. Hoe Lucifer en Ahriman op ons inwerken 69
9. De strijd tussen Michaël en Ahriman in ons
hart 78

Michaël, maak mij tot drakendoder 87

10. De incarnaties van Lucifer, de Christus en
Ahriman 89
11. Een nieuwe manier van denken en nieuwe
antwoorden 101

12. De eerste openbaring van Michaël over de Christus 114
13. De afdaling van de kosmische wijsheid 128
14. De mens begint zelf te denken 136
15. Hoe de kosmische intelligentie tot menselijk denken wordt 144
16. Het kosmische onweer 152

Het geschenk van Michaël 159

17. Het Concilie van Michaël in de zonnesfeer 162

Samen met u, Michaël, onderweg 175

18. De hemelse Cultus in de Zonnetempel 177
19. De tweede openbaring van Michaël over de Christus 188
20. De michaëlische inwijdingsweg 201

Michaël, eens heb je mij geroepen 213

Noten 215

In dankbaarheid opgedragen aan

Jeanne Bloemen

*mijn michaëlische zusje
voor haar intense betrokkenheid,
en voor de liefde en warmte
waarmee zij het werk van Michaël
in haar hart meedraagt.*

Heraut van Michaël

Michaël, een heilig ontzag vervult mij,
als ik in mijn innerlijk beleven voor U sta.
Alles om U heen is helder en scherp afgetekend.
Al mijn omhullingen vallen in uw nabijheid weg,
mijn ziel ligt open en bloot voor U.

Michaël, uit Uw ogen straalt een ongehoorde
kracht die, zo voel ik, louter scheppingskracht is.
Met een haast ongeduldig handgebaar
vraagt U mij het oude los te laten
en mij open te stellen voor de impulsen
die U in mijn hart wilt leggen.

Michaël, U wacht met een eindeloos geduld
tot ik mij innerlijk uitspreek en tegenover U
de heilige belofte afleg U te dienen.
Pas dan geeft U mij de ridderslag en maakt mij
daarmee voorgoed tot een Michaëlstrijder.

Als ik mij daarna weer openstel voor het aardse
leven, probeer ik in Uw geest te leven en mijn
denken om te vormen tot een denken met mijn hart.
Mijn ego leer ik te beteugelen met de geestkracht
die U mij geeft. En met al mijn innerlijke kracht

zet ik mij in om onze samenleving om te vormen
naar de richtlijnen die U ons geeft voor deze tijd.

Michaël, hoe meer ik, verlicht door Uw geest,
inzicht en helderheid verwerf, hoe meer ik zie,
hoe zich op aarde een strijd afspeelt met aan de ene
kant U en allen die U volgen, en aan de andere kant
de donkere machten van verharding en illusie,
die mensen leeg en zonder inspiratie achterlaten.

Michaël, vervul mijn hart met een standvastige
liefde. Laat mij de geestelijke strijd doorzien
die zich in onze dagen afspeelt en geef mij
de moed om waarlijk heraut van U te zijn.

Ten geleide

‘Wanneer in de naaste toekomst in ten minste vier keer twaalf mensen de Michaël-gedachte vol tot leven komt, ... wanneer uit vier keer twaalf van dergelijke mensen initiatiefnemers naar voren komen voor een Michaël-feeststemming, dan kunnen we opzien naar het licht dat door Michaël-stroming en Michaël-daden zich in de toekomst onder de mensheid zal verbreiden.’¹

Rudolf Steiner

1. Hoe Michaël in ons leven werkt

's Avonds terugkijken op het leven dat achter je ligt

Er zijn mensen die met een zekere regelmaat een bepaalde geestelijke oefening doen. Meestal 's avonds in bed, vlak voor het slapengaan. Ze kijken in een meditatieve sfeer terug op de voorbije dag en op wat ze die dag beleefd hebben. Ze zien opnieuw de gezichten voor zich van de mensen die ze die dag ontmoet hebben. Soms worden ze zich dan pas, terugkijkend, bewust van wat ze eigenlijk hebben gevoeld, toen ze die ander ontmoetten: diens onzekerheid, het verdriet dat in haar ogen lag, of de warmte die zij uitstraalde. Vaak worden ze zich dan ook pas van hun eigen gevoelens bewust: bijvoorbeeld dat ze zich bij die ontmoeting een beetje benauwd voelden, alsof ze niet goed adem konden halen. Of dat ze zich juist zo blij voelden, of zich verwarmd voelden door de uitstraling van de ander.

Zo kijken velen van ons bij het slapengaan terug naar de voorbije dag. Maar sommigen – met name de mensen die ouder worden – kijken daarbij nog iets verder terug: ze staan niet alleen stil bij de voorbije dag, maar ook bij heel het leven dat achter hen ligt. Allerlei beelden trekken in een oogwenk aan hun innerlijke oog

voorbeeld: die van de gelukkige ervaringen en van de hoogtepunten van hun leven, maar ook de beelden van de kleinere en de grotere crises waar ze in de loop van hun leven doorheen zijn gegaan.

Ook dat laatste: ieder mensenleven kent immers zijn eigen crises, zijn eigen verliesmomenten en zijn eigen perioden waarin alle houvast verloren lijkt. Bij deze terugblik richten velen echter niet zozeer hun aandacht op de pijn van het verlies en op de gevoelens van onmacht en verdriet die deze crises hen brachten. Ze staan vooral stil bij het geheim van de geestelijke winst die deze crises hun uiteindelijk hebben gebracht.

Sommigen ontdekken daarbij dat ze innerlijk sterker zijn geworden door deze donkere levenservaringen. En gehuld in een sfeer van dankbaarheid voor deze winst vallen ze in slaap. Anderen ontdekken dat ze gevoeliger zijn geworden voor het verdriet van anderen en dat ze de ander nu zoveel beter begrijpen dan vroeger. Hun terugblik sluiten ze af met het dankbare besef dat de levenscrises hen uiteindelijk een dieper inzicht geschonken hebben.

Voor de meesten van hen geldt dat ze vroeger helemaal niet beseften dat deze crises hun ook een winst konden brengen: ze zagen in die tijd alleen maar de afbraak en de donkere aspecten ervan. Pas (veel) later kwam dat moment waarop ze zich begonnen te realiseren dat deze ervaringen hun uiteindelijk ook een stille winst hebben gebracht.

De grote aartsengel Michaël helpt ons

Wie op de manier zoals ik zojuist beschreef zijn innerlijke oog richt op de geestelijke winst die hij behaalde op het leven, staat in feite stil bij wat Michaël hem of haar schonk. Want hij, de grote aartsengel Michaël, hij is het die ons keer op keer zó door de beproevingen van het leven heen leidt dat we er niet voorgoed aan onderdoor gaan (en hoe gemakkelijk had dat in een aantal situaties zomaar kunnen gebeuren), maar dat we eraan groeien en er geestelijk rijker door worden.

De grote aartsengel Michaël, hij is het die er op die manier voor zorgt dat we mensen worden die meer begrip voor anderen kunnen opbrengen en die hun egocentrisme leren beteugelen. En hij, de grote aartsengel Michaël, hij is het die ons op die manier het geheim van het leven onthult: onze opdracht om dwars door alle lessen van het leven heen te groeien in wijsheid, mededogen, liefde en inzicht.

De grote aartsengel Michaël, hij is zo'n bijzondere aartsengel. Want hij is het die ons in alles wat hij ons schenkt de liefde laat zien die van Christus uitgaat. Het is die liefde die Michaël ons toedraagt, met die liefde omhult hij ons en met die liefde bemoedigt hij ons.

Een bewustzijn dat pas achteraf ontstaat

Wie de moed heeft om eerlijk naar zichzelf te kijken en wie regelmatig de geestelijke oefening doet, waarbij je terugkijkt op je eigen leven, wordt als vanzelf gevoelig voor de stille kracht waarmee Michaël ons – in nauwe

samenwerking met Christus én met onze beschermengel – leidt.² In een meditatieve sfeer terugkijkend, overkomt het velen dat er zomaar een gevoel van diepe verwondering in hen naar boven komt. Niet alleen over de manier waarop Michaël hen bijstond en hielp, maar ook over de manier waarop hij hen stap voor stap tot een nieuw inzicht bracht.

Want dat is het wat misschien wel het meest opvalt bij onze nachtelijke terugblik: dat we door al onze ervaringen op een andere, nieuwe manier naar het leven zijn gaan kijken. Een manier van kijken die ertoe leidt dat we wetenden worden: mensen die niet langer geloven, maar innerlijk zeker weten. De essentie van dat weten is dit:

- We weten nu dat we er in het leven niet alleen voor staan, maar dat er een stille hulp klaarstaat voor ieder van ons die daarom vraagt. Wie dit ontdekt, weet plotseling hoe waar die Bijbelse woorden zijn: *Bid en u zal gegeven worden.*³
- We weten nu dat een ongedachte uitredding altijd mogelijk is, ook als wij zelf het vertrouwen daarin allang verloren hebben.
- We weten nu dat niets wat ons in het leven overkomt, zinloos is, maar dat het levenslessen zijn waaraan wij kunnen groeien.

Dát is het nachtelijke inzicht dat steeds duidelijker wordt bij onze terugblik. Vol verwondering staan velen

van ons daarbij stil, een verwondering die geleidelijk overgaat in dankbaarheid: *Dank u wel, Michaël, dat ik dwars door alles heen aan het leven groeien mocht. Dank u wel voor uw onmisbare hulp en steun daarbij. En dank u wel voor de inzichten die ik daarbij opdeed.* Door dit meditatieve terugkijken op het leven dat achter ons ligt, groeit er geleidelijk een diepe band met Michaël. Een verbinding die regelrecht uit ons hart komt en die door de jaren heen steeds intenser wordt. Daarbij heeft die band een heel eigen kleur: doortrokken met eerbied en ontzag, maar ook met een groeiende warmte. Want onze verbinding met Michaël begint meestal met ontzag en eerbied, maar wordt gaandeweg doortrokken van steeds meer warmte en liefde.

Een bewustwording achteraf

Het is overigens niet gemakkelijk je de inspiratie en hulp van Michaël bewust te worden. Want de impuls waarmee hij ons doordringt, is een verborgen kracht, ofwel: een verborgen impuls. Je wordt je die meestal pas achteraf – soms zelfs pas jaren later – bewust (als je je hem al bewust wordt) en niet op het moment zelf. Dat is ook wel begrijpelijk: we hebben in crisissituaties immers al onze aandacht nodig om te overleven en staande te blijven. In zo'n tijd hebben we dan ook bepaald geen energie en aandacht over om ook nog eens te letten op wat er nu eigenlijk in het verborgene, achter de sluier, gebeurt.

Het is mij vaak overkomen dat mensen mij over dat

proces van groeiend inzicht vertelden. Bijvoorbeeld zo: *Toen ik mijn man verloren had, voelde ik mij volkomen alleen, alsof zelfs God mij in de steek gelaten had. Maar nu, zoveel jaren later, zie ik hoezeer ik in die tijd geholpen werd om staande te blijven en verder te gaan. Nu pas dringt dat tot mij door, en nu pas begin ik God daarvoor te danken. En behalve Hem dank ik Christus en Michaël en mijn eigen beschermengel. Want ik weet nu hoe zij in die tijd al hun krachten hebben gebundeld om mij te helpen. En nu voel ik hen alle drie zo nabij.*

Zo zijn het onze levenservaringen zelf die ons van Michaël en zijn hulp bewust maken. Als we tenminste af en toe terugkijken op ons leven en ons daarbij van de stille krachten bewust worden die in stilte, in het verborgene, bij al die ervaringen werkzaam waren.

2. Sterker dan we zelf beseffen

Het donker inktzwart, het licht zo krachtig en genezend
Bij de manier waarop Michaël ons door het donker van het leven naar het licht van een nieuwe toekomst leidt, volgt hij een oude, esoterische wet. En wel deze: zo heftig en zo intens als je wordt geconfronteerd met het donker, net zo sterk en indringend zul je je bewust mogen worden van de kracht van het licht (dat achter het donker verborgen ligt). Het is deze kracht en het is dit licht die genezend zijn en ons tot een hoger inzicht brengen.

De oude, esoterische wet is wel begrijpelijk. Er is hier op aarde immers geen licht zonder duisternis; datervaart iedereen. Het is zelfs zo dat als de zon gaat schijnen, de schaduwen onthuld worden en 'aan het licht komen.' Maar het omgekeerde is even waar: dat er geen duisternis bestaat zonder licht. Ofwel: achter ieder duister ligt een groot licht verborgen. En hoe dieper het donker is dat we ervaren, hoe stralender het licht is dat we straks, achter het donker, zullen mogen zien oplichten.

We leven hier op aarde in een wereld van polariteiten of dualiteiten, zoals dag en nacht, man en vrouw, goed

en kwaad, liefde en haat. Voor al die dualiteiten geldt dat de beide aspecten daarvan elkaar in evenwicht houden. En dus mogen we (wat de polariteit van licht en donker betreft) zeggen dat de kracht van het licht evenredig is aan die van het donker. Anders gezegd: omdat het licht de verborgen achterkant, ofwel de keerzijde van het donker is, is de kracht van dat licht net zo krachtig en net zo intens als de kracht van het donker was, waar we doorheen gingen.

Wel is het zo dat we de genezende kracht van het licht alleen zullen ervaren als we onszelf niet in cynisme, zelfbeklag, of bitterheid – en dus in het donker – opsluiten, maar door de pijn heen durven gaan en al doende al die donkere gevoelens leren loslaten, beetje bij beetje. Alleen wie de moed heeft erdoorheen te gaan en los te laten, zal de doorgang naar het licht vinden. Zo niet, dan blijven we de gevangene van het donker.

De bescherming van Michaël

In de huidige fase van de menselijke ontwikkeling zijn wij zwakke, kwetsbare wezens die maar al te gemakkelijk aan het donker verloren kunnen raken en erdoor overweldigd kunnen worden. Daarom wordt het donker niet in al zijn vernietigende kracht over ons uitgestort – al lijkt het vaak wel zo! –, maar (aards gesproken) op een ingehouden wijze, zodat we het aankunnen. Ook dat geschenk van het in toom houden van het donker hebben we te danken aan Michaël: hij heeft immers Ahriman (het donkere wezen dat in de Bijbel de

Satan wordt genoemd) bedwongen en is daarom bij machte ons te beschermen tegen het allerergste kwaad, waar geen mens tegen opgewassen is. Je innerlijk verbinden met de grote aartsengel Michaël houdt ook in dat je je met een gevoel van dankbaarheid van deze bescherming bewust wordt: die van de beteugeling van het kwaad.

Sterker dan we zelf denken

Ik vermoed dat er nu heel wat lezeressen en lezers zijn die de bovenstaande regels hoofdschuddend hebben gelezen. Want voor ons, zwakke en kleine mensen, lijkt het kwaad dat wij soms moeten doorleven, oppermachtig en overweldigend. Daarom is het moeilijk ons te realiseren hoe waar het is dat Michaël ons in al de crises waar we doorheen gingen, heeft beschermd. En dat hij ons ook bij de crises waar wij nu nog steeds doorheen gaan, beschermt tegen het allerergste kwaad. Wie dat tot in het diepst van zijn wezen leert begrijpen, vindt daarin troost en bemoediging in donkere tijden.

Dat Michaël al dat kwaad (maar wel tot aan een bepaalde grens) toelaat, komt waarschijnlijk ook omdat hij ons voor veel sterker en krachtiger houdt dan wij zelf denken te zijn. Als we door een crisis heen gaan, denken we op een zeker moment dat we het nu toch echt niet meer gaan redden, omdat deze beproeving te heftig voor ons is en te zwaar. Maar Michaël ziet dat anders. Het is, alsof hij zegt: *Jullie zijn veel sterker dan*

jullie denken. In wezen is jullie kracht onuitputtelijk. Denk daarom niet te klein over jezelf.

Michaël is dan ook bepaald geen zachtzinnige engel. Wie innerlijk naar hem leert luisteren, kan hem dit horen zeggen: *Alleen maar op deze manier – en op geen enkele andere wijze – is het mogelijk de grote geestelijke winst te behalen die voor jullie in deze heftige tijd is weggelegd. Die winst kunnen jullie werkelijk alleen maar behalen, als jullie beproefd worden – en naar jullie eigen gevoel zelfs tot het uiterste toe beproefd worden.*

Maar wat is hij intens blij met ieder mens die erin slaagt om op alle heftige levenslessen de winst te behalen die hij, Michaël, al voorzag. Het meest bijzondere daarbij is misschien wel dat we door deze ervaring ongemerkt zó'n diepe verbinding met Michaël krijgen dat we die niet alleen in dit leven zullen ervaren, maar ook in alle volgende levens.

We zullen hem dan zelfs in het leven in de geestelijke wereld, tussen twee aardse incarnaties in, mogen ontmoeten omdat we innerlijk met hem verbonden zijn geraakt. Bij die ontmoeting zullen we de kracht van zijn liefde en inspiratie in al haar volheid mogen ervaren en doorvoelen. Wat moet dat groots zijn! Dat alles wordt mogelijk, als hier op aarde onze innerlijke ogen zijn opengegaan en we ons bewust zijn geworden van Michaël en zijn voortdurende hulp. Wie dit beseft kan zich nu al verheugen op de ontmoeting die we straks, na onze dood, met Michaël zullen mogen hebben.

Michaël en onze beschermengel

De grote aartsengel Michaël is een engel die over onvoorstelbaar grootse en ongehoorde krachten beschikt. Hij wordt van oudsher een aartsengel genoemd en werd (en wordt) zelfs als de grootste der aartsengelen gezien. Dat hangt daarmee samen dat hij de leidende Zonne-aartsengel is: verbonden met de zon, de planeet die de leidende kracht van ons zonnestelsel vormt.

Maar in feite is Michaël allang geen aartsengel meer: hij is zo in geestkracht gegroeid dat hij inmiddels is opgeklimmen tot de rang van *oerkracht* of *archai*, de engelenwezens die boven de aartsengelen staan en als *tijdgeest* werken. Daarom worden ze ook wel zo genoemd.⁴ Tijdgeesten behoeden en leiden het ritme van de tijd en zorgen ervoor dat in elke tijd die impulsen naar de mensheid toekomen die zij nodig hebben voor hun verdere geestelijke ontwikkeling.

De tijdgeesten zijn dus de engelen die boven de aartsengelen zijn geplaatst.⁵ Ook engelen ontwikkelen zich immers steeds verder: van een engel tot een aartsengel en vervolgens tot een tijdgeest, oerkracht of archai. Uiteindelijk zullen ze zelfs het niveau van de allerhoogste engelen bereiken, de serafijnen.⁶

Dat Michaël gaandeweg het niveau van de tijdgeesten (of de archai of de oerkrachten) heeft bereikt, houdt in dat zijn geestelijke krachten die van een aartsengel verre te boven gaan. Daarom is het begrijpelijk dat hij in vroegere culturen – bijvoorbeeld door Alexander de Grote – als een goddelijk wezen werd gezien.⁷

Zijn uitstraling is zo krachtig dat geen enkel mens (behalve misschien de allergrootste ingewijden) in staat is zijn energieën te verdragen. Alleen wanneer zijn energieën indirect of op een bepaalde manier afgeschermd naar ons toekomen, kunnen wij ze verdragen. Dat komt, omdat de uitstraling van de tijdgeesten te heftig is voor een mens: wij zouden eraan onderdoor gaan. De Duitse dichter Rilke schreef dan ook vanuit dat perspectief dat *elke engel verschrikkelijk is*: anders dan zovelen van onze tijd kende hij nog een diep ontzag voor de grootse krachten die door een engel heen werken.⁸ Daarom werkt Michaël bij voorkeur via onze eigen beschermengel: zijn inspirerende energieën legt hij in onze beschermengel neer, die deze dan op zijn beurt, omgevormd en als het ware afgezwakt zodat wij ze verdragen kunnen, aan ons doorgeeft.

Daarbij is het belangrijk te beseffen dat engelen veel meer één zijn – en daarom heel gemakkelijk in elkaar kunnen overvloeien – dan dat ze van elkaar gescheiden zijn. Dat is voor mensen maar moeilijk te begrijpen, omdat wij nu eenmaal meer gescheiden van elkaar zijn dan dat wij werkelijk één zijn. Maar dankzij die relatieve eenheid is het in de geestelijke wereld zo vanzelfsprekend dat Michaël met zijn grote krachten gebruikmaakt van onze beschermengel om ons te inspireren.

Moedproeven

Elk jaar op 29 september vieren steeds meer mensen wereldwijd het Michaëlfeest. In veel gezinnen, maar

ook op Vrije Scholen, wordt op die dag dit feest gevierd. Op school mogen de leerlingen allerlei uitdagingen aangaan die *moedproeven* worden genoemd. Bijvoorbeeld de uitdaging om in een boom te klimmen en dan net iets hoger dan de leerlingen eigenlijk durven. Een andere moedproef houdt in dat een kind zich verkleedt als een ridder en dan spelenderwijs de draak verslaat. Ook wordt er soms een poppenspel van Sint-Joris (een andere naam voor Michaël) en de draak opgevoerd. Zo leren de kinderen spelenderwijs dat de grote aartsengel Michaël ons moed en geestkracht wil leren, juist in een tijd waarin er zoveel uitdagingen – met name geestelijke uitdagingen – op ons afkomen. Wat kinderen op het Michaëlfeest ook wel doen, is vliegeren. In het Duits heet een vlieger een *Drachen* (een ander woord voor ‘draak’). Daarom is vliegeren in feite een spel waarbij je als kind leert de draak in toom te houden en naar jou te laten luisteren. Spelenderwijs wordt de kinderen op die manier duidelijk gemaakt waarom het op het Michaëlfeest eigenlijk gaat: om het verwerven van moed en geestkracht waardoor het je in moeilijke tijden lukt om het donker te doorstaan. Natuurlijk beseffen de kinderen dat nog niet, maar later zal het hen als vanzelf gaan dagen dat Michaël hen leert en helpt om de innerlijke demonen in toom te houden. Voor de kleinste kinderen, voor wie deze moedproeven nog te moeilijk zijn, is het Michaëlfeest vooral een oogstfeest: de kinderen nemen allerlei vruchten mee en maken daarmee een oogsttafel, symbool van de vruch-

ten die de natuur ons schenkt, maar ook van de geestelijke winst die wij op de beproevingen van het leven kunnen behalen. Deze oogsttafel wordt ook wel een seizoentafel genoemd.⁹

Zo raken kinderen al vroeg vertrouwd met Michaël en met de levenslessen die hij ons voorlegt, maar ook met de winst (de oogst) die wij op die levenslessen kunnen behalen: die van geestelijke moed, van vertrouwen in het donker en van een diepe verbondenheid met de geestelijke wereld.

Gebed tot Michaël

Vol eerbied en liefde bid ik tot U, Michaël, en vraag U om Uw hulp als ik door donkere ervaringen heen ga. Schenk mij geduld, vertrouwen en uithoudingsvermogen, bid ik U, zodat ik ook in het donker vast blijf houden aan het diepe weten dat niets wat ons overkomt, zinloos is.

En als U mij dan door het donker naar het licht leidt, help mij tot een dieper inzicht te komen, zodat ik begin te ontdekken wat de zin van mijn beproevingen was en wat ik aan geestelijke winst op het donker mocht veroveren. Dan zal ik vol dankbaarheid zeggen: dank U wel, Michaël, voor de beproevingen die mij uiteindelijk zoveel geestelijke winst gebracht hebben.

Aan U, Michaël, vertrouw ik mij toe.